

gezonde jeugd
gezonde toekomst

Presentatie themaraad Mèlanie Karsten – Dianne de Lange

9 maart 2023

Een gezonde toekomst
begint bij een gezonde jeugd

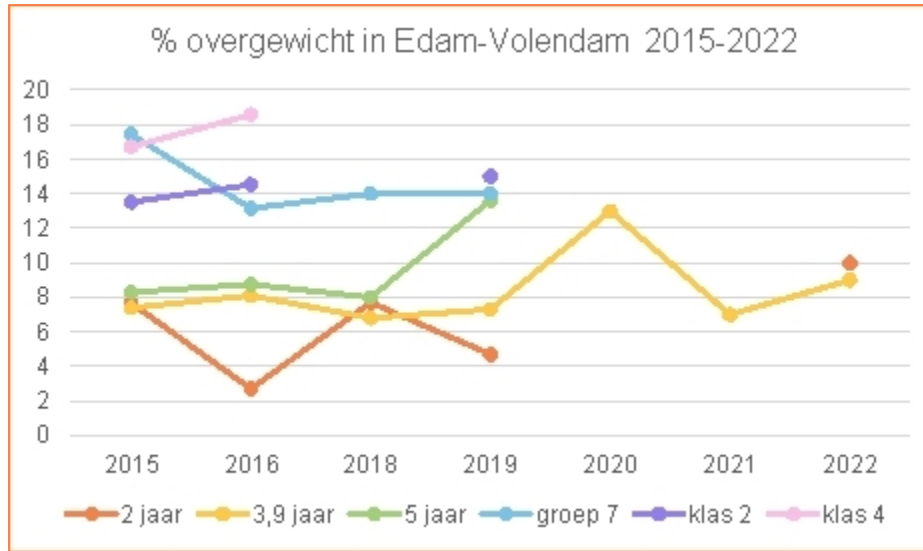

Wat gaan wij vertellen:

- Gezondheidssituatie Edam – Volendam
- Uitleg JOGG – aanpak
- Speerpunten voor 2023
- Wat levert ons preventie op

Feiten en cijfers over gewicht in Edam - Volendam

- **9%** van de kinderen heeft overgewicht (gemeten onder 3,9 jarigen).
- **44%** van de volwassenen heeft overgewicht.
- **63%** van de senioren heeft overgewicht.

Feiten en cijfers over beweging in Edam - Volendam

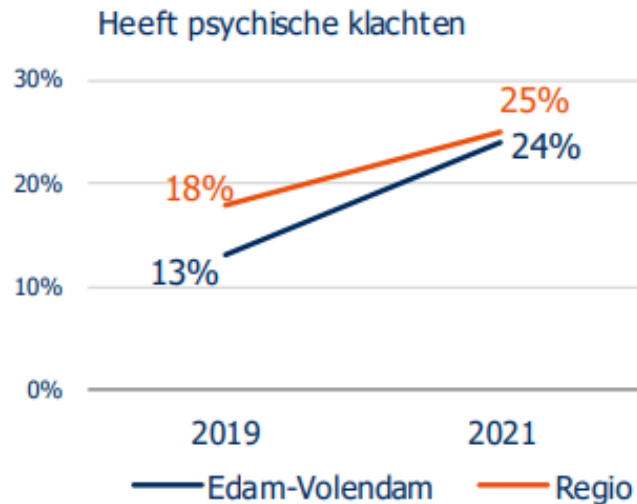
- **7%** 'Beweegt iedere dag minstens een uur, naar mening van ouder, 4-12 jaar.'
- **58%** 'Gaait dagelijks lopend of fietsend naar school' 4-12 jaar.
- **19%** kijkt dagelijks langer dan 2 uur naar een beeldscherm, 0-12 jaar
- Het wekelijks sporten bij een club liep terug: in uw gemeente liep dit terug van **87%** in 2019 naar **79%** in 2021 bij 13-18 jarigen
- **64%** eet dagelijks fruit, 0-12 jaar (en **28%** bij 13-18, regionaal 31%)
- **40%** eet dagelijks groente, 0-12 jaar (en **22%** bij 13-18, regionaal 37%)

Bronnen: <https://gezondheidincijfers.ggdzw.nl/>

Opvallende cijfers van de gemeente Edam - Volendam uit de Gezondheidsmonitor 2019 en 2021 (bron: GGD)

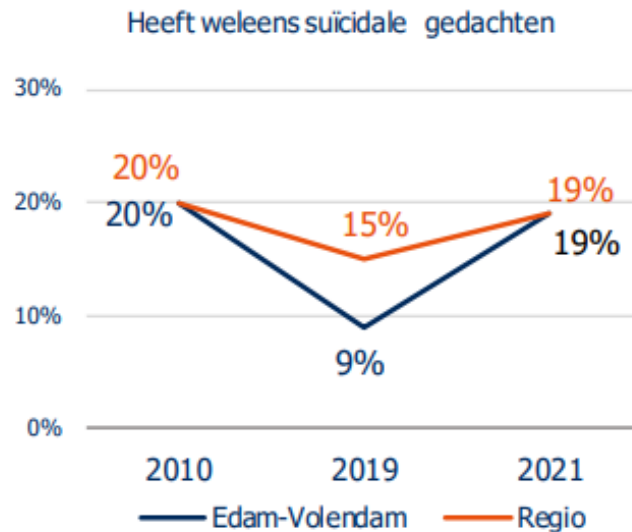
Feiten en cijfers mentale gezondheid E –V (Jeugd 13 t/m 18)

- Een andere belangrijke indicator voor het welzijn van jongeren is hoe gelukkig zij zich voelen. In uw gemeente noemt **79%** zich gelukkig, in 2019 was dit **90%**.
- Toename psychische klachten. In uw gemeente is er een toename van **13%** (2019) naar **24%** (2021).

Feiten en cijfers mentale gezondheid E – V (Jeugd 13 t/m 18)

- **19%** van de jongeren heeft in de laatste 12 maanden er wel eens (een enkele keer t/m heel vaak) serieus over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven. In 2019 was dit **9%**.

Aanvullend kwalitatief onderzoek: Ervaringen met en gevolgen van corona in Edam- Volendam

- Missen van sociaal contact, verveling en onzekerheid. → lager sociaal en mentaal welbevinden.
- Aanbevelingen vanuit jongeren:
 - Activiteiten en plekken (vindbaar en voor iedereen beschikbaar)
 - Passende hulp bij de leerachterstanden
- Aanbevelingen ouders
 - Hulp bij opvoedthema's zoals online wereld en de mentale gezondheid van hun kinderen
 - Aandacht voor gezonde omgeving

Bron: <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/27168/ervaringen-met-en-gevolgen-van-corona-in-edam-volendam/>

Belangrijke ingrediënten voor mentale gezondheid

- Gevarieerde gezonde voeding, gezonde darmen, gelukstofjes hersenen
- Voldoende beweging
- Voldoende ontspanning
- Sociale contacten

Nationaal (2018) en lokaal Preventieakkoord (2021)

Rookvrije generatie in 2040

In 2040 moeten alle kinderen opgroeien zonder contact met rokers en rook. Dat betekent dat er geen kinderen of zwangere vrouwen zijn die roken. En dat maximaal 5% van de volwassenen rookt.

Minder mensen met overgewicht

Ongeveer 50% van de mensen heeft overgewicht. Dit moet naar 38% in 2040. Om dit te bereiken wil de Rijksoverheid een gezondere dagelijkse omgeving.

Minder alcohol drinken

De Rijksoverheid wil dat verschillende groepen minder of geen alcohol drinken in 2040.

2022: Mentale gezondheid toegevoegd

Preventief en gezondheid bevorderende acties.

- Dianne de Lange
- Onderneemster en inwonster Volendam met breed netwerk binnen de gemeente
- Kindervoedingscoach
- Moeder van dochter Liene (12) en zoon Tijn (10)
- Vrijwilliger TSO De Jozefschool in Volendam
- MR lid De Jozefschool Volendam

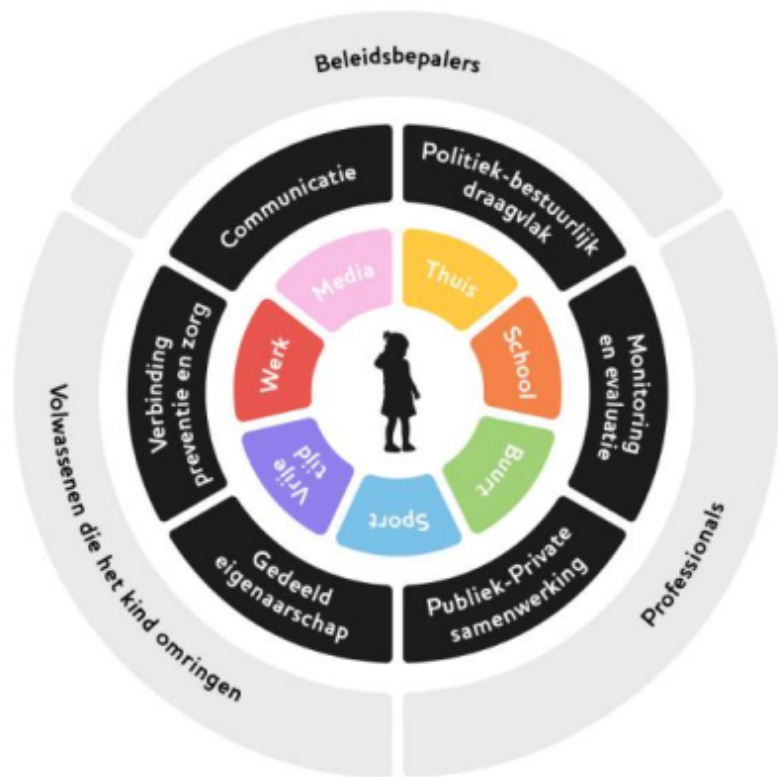
Sinds september 2021 JOGG regisseur Edam – Volendam

JOGG-aanpak

De JOGG-aanpak is een domein overstijgende, lokale methode waarmee de sociale en fysieke omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien structureel gezonder wordt gemaakt.

Leefstijltransitie

Water
drinken

Gezonde
voeding

Genoeg
bewegen

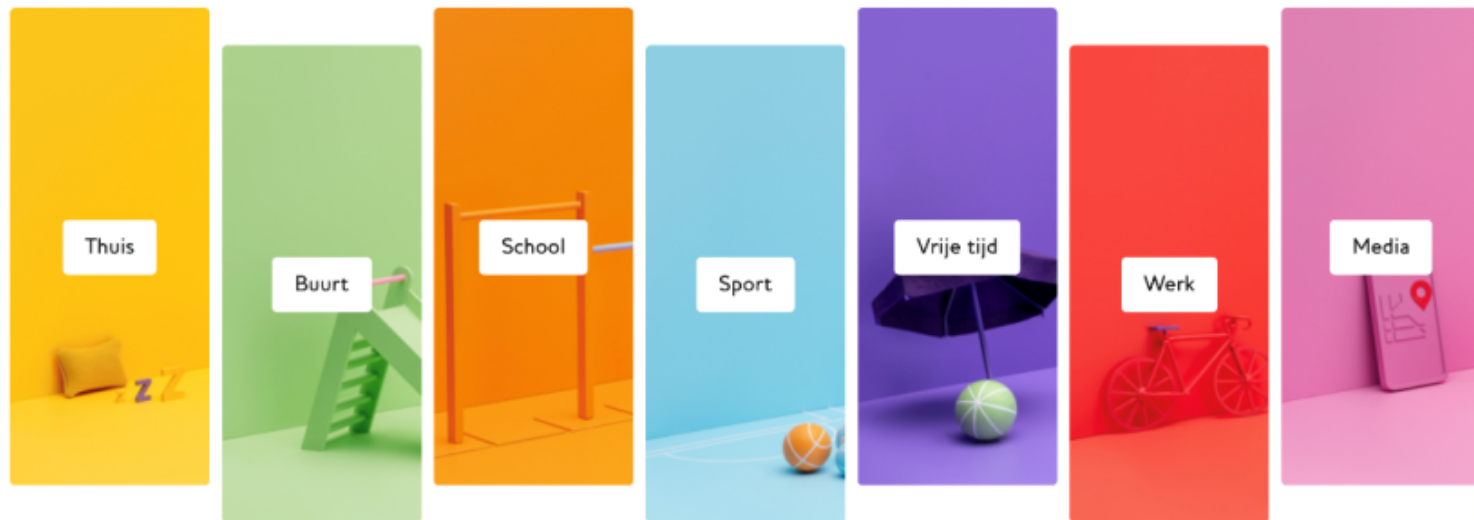

Goed
slapen

 = 0 t/m 19 jaar
       = Leefomgevingen
  = Voorwaarden
  = Werknet

Leefomgevingen

Gezonde pauzesnack tijdens Koningsspelen 2022

Ouderraad en TSO denken mee

Gezonde kook- en baklessen

Smaaklessen in de klas

Waterdrinkbeleid

Pilot moestuinieren St.Jozefschool

Doorgaande leerlijn vo: De Triade

Jeugdtoernooi RKAV

Voorwaarden

Politiek-Bestuurlijk draagvlak

Publiek Private Samenwerkingen

Gedeeld Eigenaarschap

Verbinding Preventie en Zorg

Monitoring en Evaluatie

Communicatie

De regisseur als spin in het web

1. **Werknet beleidsbepalers / gemeente.** Denk aan beleidsmedewerkers sport, onderwijs, preventie, jeugd en speeltuinen (openbare ruimte).
2. **Werknet professionals.** Denk aan huisartsen, (kinder)fysiotherapeuten, (kinder)diëtisten, de centrale zorgverlener, de jeugdverpleegkundige, jeugdarts, kinder(ergotherapeut), kinder(psycholoog), Sportservice en Sport-Koepel, jeugdtrainers van (sport)verenigingen
3. **Werknet uitvoerende partijen.** De partijen die activiteiten uitvoeren voor de kinderen zoals Alliantie Kansrijk (CBW en Sport-Koepel), Team Sportservice en Link
4. **Werknet onderwijs Samen Beter.** Onderwijs en gemeente. JOGG sluit hier 2x per jaar aan.
5. **Werknet ouderpanel.** Het betrekken van ouders en eventueel grootouders (onderzoek Mulier) samenwerking Kansrijk en eigen netwerk.
6. **Werknet sportverenigingen.** In opstart, eerste presentatie sportplatform gedaan en scan van RKAV, HV Kras, De Waterdam..

JOGG-landelijk

JOGG-gemeenten

2

1

3

Partners

3

8

Caribisch Nederland

Bedrijfspartners

Wat hebben we met de JOGG-aanpak bereikt in 2022:

- 2 basisscholen (418 leerlingen) hadden aandacht voor de Nationale Waterdrinkdag
- 3 basisscholen werken met de Gezonde Schoolaanpak thema Voeding
- 28 leerlingen van de Jozefschool ontvingen 13 moestuinlessen in hun eigen moestuin
- 325 leerlingen van de Triade hebben lessen gevolgd met als thema; voeding, beweging en welbevinden.
- 638 basisschoolleerlingen hebben meerdere voedingslessen gekregen (Jozef, Springplank, Samensprong, Blokwhere)
- 545 basisschoolleerlingen hebben gezonde bak- en kookworkshops gevolgd.

- De Triade werkt aan een gezondere schoolkantine.
- Project Groentjessoep heeft plaatsgevonden op De Aventurijn

- Alle 14 basisscholen in de gemeente zijn op de hoogte van de JOGG- aanpak

Enkele speerpunten voor 20

- Herinrichting Boelenspark en inrichting Broeckgouwpark als kans voor bewegen in de openbare ruimte
- Het zetten van stappen bij het gezonder maken van onze sportkantines
- Aan de slag met een gezonde leefomgeving binnen het DBC
- Doorgaande lijn creëren voor een gezonde leefstijl vanaf zwangerschap tot senior
- Een gezamenlijke, domein overstijgende missie: 'Samen Gezond' in Edam-Volendam

Missie 'Samen Gezond' in Edam-Volendam

Tot 2040 werken aan een gezonde generatie in Edam - Volendam

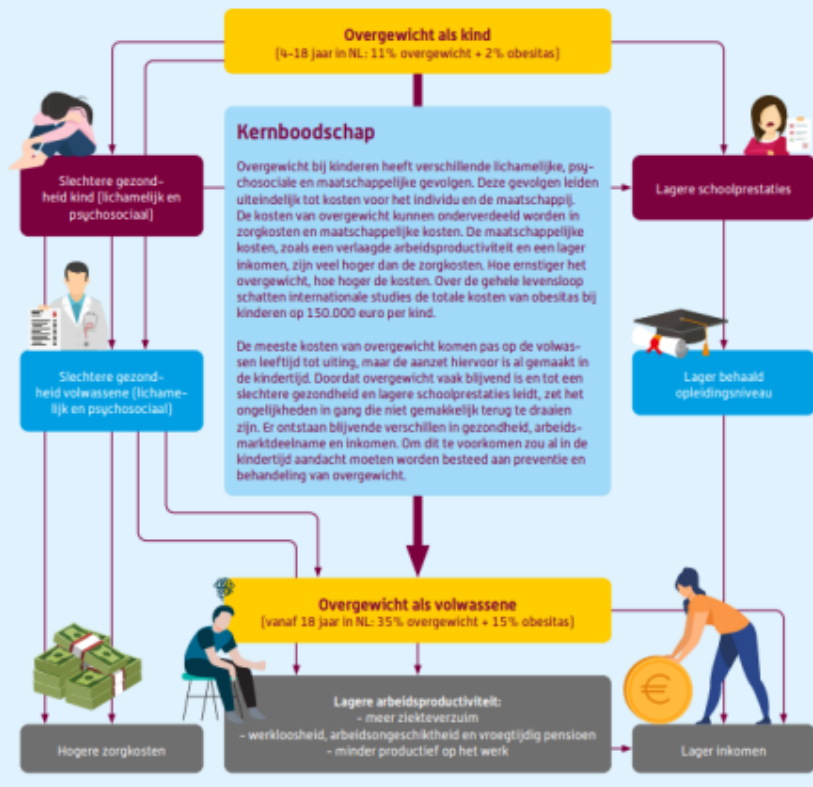
Doel (concept): Kinderen en (groot)ouders ontdekken eigen gezonde leefstijl. Gezonde leefstijl en zelfvertrouwen dragen bij aan welzijn en geluk.

Hoe: JOGG-Edam-Volendam creëert samen met haar partners een omgeving waarin een gezonde leefstijl normaal is en de gezonde keuze, de makkelijke keuze is.

Wat kost overgewicht?

Een literatuurstudie naar de (financiële) gevolgen van overgewicht bij kinderen

Gevolgen en kosten van overgewicht bij kinderen

Gevolgen voor kinderen

Gevolgen voor volwassenen

Kosten

De kosten van overgewicht....

Overgewicht bij kinderen kan leiden tot verschillende lichamelijke, psychosociale en maatschappelijke gevolgen die uiteindelijk leiden tot kosten voor het individu en de maatschappij. Denk aan zorgkosten, maar ook aan maatschappelijke kosten zoals een verlaagde arbeidsproductiviteit en een lager inkomen, die nog veel hoger kunnen uitvallen dan de zorgkosten.

Om een beeld te geven: over hun gehele levensloop schatten internationale studies de totale kosten van obesitas bij kinderen op 150.000 euro per kind.

De meeste kosten van overgewicht worden pas op de volwassen leeftijd gemaakt, maar de aanzet hiervoor is al gemaakt in de kindertijd. Overgewicht is vaak blijvend en leidt vaak tot een slechtere gezondheid en lagere schoolprestaties. Daardoor ontstaan blijvende verschillen tussen kinderen in gezondheid, arbeidsmarktaandeel en inkomen.

Wat levert preventie op...

In 2021 nam de internationale Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) de JOGG-aanpak onder de loep.

Conclusies JOGG-aanpak

1. Door voorkomen van overgewicht voorkom je ook gerelateerde ziekten als hart- en vaatziekten, spier- en gewrichtsklanten en diabetes.
2. Kijkend naar Nederland zorgt de JOGG-aanpak – bij opschaling in heel Nederland – daarom in potentie voor een besparing van 2.72 euro aan ziektekosten per persoon per jaar.
3. Het voorkomen van overgewicht kan per jaar zorgen voor gemiddeld 16 meer levensjaren en 19 meer gezonde levensjaren per 100.000 mensen.
4. Daarnaast kan de aanpak de arbeidsmarktaandeelname en productiviteit vergroten, bijvoorbeeld door minder ziekteverzuim of vroegpensioen.

Hebben jullie nog vragen, suggesties,
ideeën, toevoegingen?

dianne@vitaalwaterland.nl
06-20432627

Samen maken we gezond gewoon!

gezonde jeugd
gezonde toekomst

&

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**